

SANNE WALLIS DE VRIES

“Ik kikker op *bij reuring*”

Toen de theaters het afgelopen jaar hun deuren sloten, gebruikte cabaretier Sanne Wallis de Vries (50) haar vrijgekomen tijd om te schrijven. Deze week verschijnt haar boek *Jubel, hoe te rijpen en waartoe*. “Ik denk over mezelf na, ik denk over de wereld na en ik geef er een draai aan.”

Tekst JOSÉ ROZENBROEK Fotografie ESMÉE FRANKEN

“ALS BABY KROOP IK AL ACHTER MIJN BROER AAN OMDAT ik wilde doen wat hij deed”

Vorige winter kreeg ze haar eerste opvlieger, toen ze tijdens de lockdown een tijdslot in de Bijenkorf had geboekt. Ze had de winkel bijna voor zichzelf, liep op haar dooie gemak over de afdelingen, voelde uitgebreid aan zijden pyjama's die ze niet nodig had, boog zich over de dekbedhoezen en toen...

“Woehoe, wat gebeurt hier?! Alsof er een zware deken over me heen werd gelegd.” Cabaretier Sanne Wallis de Vries werd vijftig midden in coronatijd, toen het leven voor onbepaalde tijd werd stilgelegd. Haar solovoorstelling *Kom* (momenteel weer in reprise) die vlak voor de eerste lockdown in première was gegaan, was afgebroken en opeens had ze tijd over. Tijd voor haar gezin, om te lezen, te wandelen, Grieks te leren én om een boek te schrijven. Een boek zoals ze een voorstelling zou maken, zegt ze aan een tafeltje achter een cappuccino en een tosti kaas terwijl ze, “Sorry, dit móét eventjes,” dochter Teuntje (17) appt niet te vergeten naar de kapper te gaan. “In *Jubel* neem ik de lezer mee langs een aantal belangrijke gebeurtenissen in mijn leven die ik soms weer koppel aan maatschappelijke gebeurtenissen. Zoals de demonstratie tegen de kruisraketten of de invoering van OV-studentenkaart. Ik interview de helden uit mijn jeugd, Rob de Nijs en Ernst Jansz van *Doe Maar*, en leeftijdsgenoten als Richard Krajicek, Peter Buwalda en Plien van Bennekom. Aan de hand van die gebeurtenissen en die mensen laat ik zien wie ik ben. Dat is ook de manier waarop ik theater maak: ik denk over mezelf na, ik denk over de wereld na en ik geef er een draai aan. Dat vind ik interessanter dan rechttoe rechtaan over mezelf vertellen.”

Je zegt in je boek: ik was een meisje dat geen jongen wilde zijn, maar dat wel zoals de jongens wilde zijn. “Ik had een broer die vier jaar ouder was en ik wilde doen wat hij deed. Als baby kroop ik al achter hem aan omdat ik mee wilde spelen. Later klom ik

net als mijn broer in bomen en dan was er altijd wel een moeder van een vriendinnetje die bezorgd riep: ‘Kom eens uit die boom!’ Dat vond ik gek: waarom de jongens wel en ik niet? Toen ik zeven was had ik mijn haar heel kort. Op mijn verjaardag werd in de klas gezongen: Er is er een jarig, hoera hoera, dat kun je wel zien dat is hij. Ik zag dat niet als pesten, ik dacht gewoon: hee, dat klopt niet hoor, ik ben een meisje.”

En nu is dat jongensmeisje van toen een vrouw van vijftig. Is dat een ding voor jou?

“Ik vond het wel gek dat ik vijftig werd. Vijftig! Ik had hetzelfde als Plien (van Bennekom, red.) die ik interviewde voor mijn boek. Ze zei: ‘Vrouwen van vijftig, dat waren de ouwe wijven!’” Ik heb precies hetzelfde. Als in de krant staat: ‘Vrouw (54) te water geraakt’, dan denk ik...

“...oude vrouw, beginnend dementerend. En nu ben ik zelf zo'n vrouw! Hoe kan dat nou?! Nu weet ik: vijftig is helemaal niet oud. Ik voel me niet oud en ik voel me fitter dan tien jaar geleden, met jonge kinderen, veel te veel werk en veel te weinig slaap. Ik hoor van iets oudere vrouwen dat het alleen maar beter wordt de komende tien jaar. Daar verheug ik me enorm op.”

“Ik vond het wel gek dat ik vijftig werd. Vijftig!”

Je kreunt in je boek anders wel over die eerste opvliegers. Hoe hanteer jij de overgang? “Ik probeer deze fase met nieuwsgierigheid te benaderen en er een niet al te groot ding van te maken. Maar ik wil ook niet doen alsof ik er geen enkel probleem mee heb. Mijn lontje is best kort. Ik heb weinig geduld met de dingen en ik kan enorm geïrriteerd raken. Vooral als ik vertel hoe ik het wil hebben en als mensen daar lak aan hebben. Dan zeg ik voor een voorstelling: ik wil zo laat beginnen en zo laat soundchecken. En ik wil zo laat eten.”

Ze speelt een dialoge:

“Ik wil om halfzes gegeten hebben.”

“Kunnen we een halfuurtje later...”

“Nee, ik zeg nogmaals...”

“Oké, dus niet om ...?”

“Nee, dat zég ik net.”

“Nou nou, tut tut... heb je soms de bokkenpruik op?”

Gespeeld verongelijkt, met neerhangende mondhoeken: “Dan ben ik opeens een pin-nige tang. Ik begrijp dat gewoon niet. Hoe ouder ik word hoe sneller ik denk: waarom doen we het niet zoals is afgesproken?”

Zat dit niet altijd al in je? “Jawel, maar ik durfde het er nooit zo goed uit te gooien. Dus het is een verademing, in a way, dat ik het nu gewoon zeg.”

Herkenbaar. Aan de andere kant: je moet wel een beetje een prettig mens blijven.

“Zeker. Ook voor jezelf. Maar ik vind wel dat vrouwen daar sneller op worden afgerekend dan mannen. Als mannen bevelen geven, gaan mensen rennen. Als ik zeg: ik wil het zus of zo, dan zeggen ze: ‘Ho, ho.’ Dat verschil vind ik echt niet oké.” Stille. “Maar je hebt gelijk. Als ik iets zeg op een aardige manier, met een grapje of zo, dan kan ik beter met mezelf leven. Als ik uit mijn slof schiet, heb ik er ook zelf last van.”

Wat vinden ze van jou bij je thuis? Verbluft: “Wat ze van mij vinden?”

Je twee puberdochters, je man ... “Teuntje, mijn oudste, vindt me een gemakkelijke moeder in vergelijking met andere moeders. Ze delen veel met me en daar ben ik trots op, dat dat vertrouwen en die veiligheid er is. Ik zeg weleens tegen ze: je mag geheimen hebben, hoor. Maar ze vinden het écht leuk om me te vertellen wat er is gebeurd, zelfs op seksueel gebied. Ik denk weleens: ik hoef het niet te weten! Cato, ze is dertien, kan haar zorgen met me delen. Over de planeet, over school, gedoe met meisjes. Dan kan ik zo'n vriendin wel wat aandoen. Ik mag me er natuurlijk helemaal niet mee bemoeien – wat ook goed is.”

Vind je het lastig, pubers? “Nee! Veel makkelijker dan de kindertijd. Die vond ik echt pittig, met al die kinderen over de vloer, al die andere ouders en al dat halen en brengen. Ik was altijd moe. Ik had me schrap gezet voor de puberteit, maar ik vind het een en al gezelligheid en klets-gerigheid. Pubers snáp ik gewoon beter. Misschien omdat ik zelf een halve puber ben gebleven. Ze zouden op de middelbare school veel meer creatieve vakken moeten geven. Ideaal voor pubers, omdat ze zo op zoek zijn naar manieren om zichzelf beter te leren kennen en zich te uiten.”

Dat beschrijf je mooi in je boek: dat je op je vijftiende meedoet aan de school-musical en dat zo intensief beleeft dat je wil dat het nooit meer stopt. “Ik ben een ontzettende hechter. Ik heb het er altijd moeilijk mee als dingen waarvan ik gelukkig word voorbijgaan. Volgens mijn moeder was ik altijd enthousiast over alles en wilde ik aan alles meedoen en wilde ik ook dat het nooit stopte.”

Wat een geluk dat je nog met je man bent. *Harde lach:* “Dat is wel fijn, ja. Ik heb voor hem veel vriendjes gehad. Maar na al die jaren rondfladderen ben ik nu al twintig jaar met Jackó.”

“Ik had een gewone biografie kunnen schrijven, maar dat vond ik wat bespottelijk”

Wat houdt jullie relatie goed? “Dat het nooit gezapig wordt. We hebben een totaal onregelmatig leven. Jackó is cameraman, hij doet documentaires en tv-series en is vaak wéken weg. Dat heb ik vervloekt toen de kinderen klein waren. Gelukkig is hij de eerste die het zal beamen, maar dat maakt het niet minder pittig: ik heb vier vijfde van de opvoeding gedaan.”

Nam je hem dat kwalijk? ‘O ja, zéér. Als hij weer thuiskwam van een werkreis gingen we altijd uit eten. Dat was traditie. Maar ik was kapót na twee weken met kleine kinderen. Al bij het aperitief kwam het gif >

“PUBERS SNÁP IK BETER. MISSCHIEN OMDAT IK ZELF een halve puber ben gebleven”

eruit. Op een gegeven moment heb ik gezegd: dat doen we niet meer, eerst weer aan elkaar wennen. Dan zien we wel of ik zin heb om met jou uit eten te gaan.”

Hoe overleef je die fase? “Op een gegeven moment zijn we toch maar gaan praten. Ik begreep niet waarom hij elke keer weer wegging. Want zo voelde dat voor mij: dat hij wegging. Maar voor hem was het werk. Snap je het verschil? Hij vindt zijn werk fantastisch en heeft van meet af aan gezegd: als we kinderen krijgen, wil ik niet minder gaan werken. Ik dacht toen: dat zullen we nog wel zien. Tot ik me realiseerde dat ik misschien een tijdje moest stoppen met toeren, wilde ik het leven een beetje leuk houden. Ik ben met solovoorstellingen gestopt in 2011, toen Cato drie was. Tot 2017 heb ik andere dingen gedaan: televisiewerk, *Mees Kees*-film, kindertheater, opera, musical – dingen waarvoor ik niet eindverantwoordelijk was. Heerlijk.”

Dus jullie hebben geknokt om wie leidend was in de agenda. “Ja. Maar ik deed het mezelf aan hèn, al dat schuldgevoel. Ik was te moe om in te zien dat het niet zo erg was voor het kind als ik er soms niet was. Ik vond mezelf ook wel erg zielig. Maar we hebben geleerd, door schade en schande. We blokken de zomervakanties zodat we die samen hebben. En ik ben ouder en wijzer geworden. Ik wéét dat ik veel eerder aan de bel moet trekken. Dus nu app ik hem als ik wil weten hoe het met zijn agenda zit. Appen is beter, want dan hoort hij mijn stem niet en is hij minder snel geïrriteerd. En dan zegt hij zelfs weleens dingen af.”

Toch zijn jullie bij elkaar gebleven. “Omdat het nooit gezapig wordt met hem, en gezapigheid is niks voor mij. Ik kikker op bij reuring. Hij is best een typische man en ik heb best vaak gedacht: was je soms maar wat flexibeler. Maar ik vind hem nog steeds heel aantrekkelijk.

Sterker: ik vind hem de leukste man op aarde. Dat is denk ik wederzijds. Toen we elkaar ontmoetten was er meteen zo'n verliefdheid, die moest wel ontfaan in een relatie. Ik zou wel tien keer nadenken voor ik Jackó zou laten gaan.”

Nog een paar jaar en dan zijn de kinderen het huis uit. “Jackó wil dat we dan op een boot gaan wonen en met die boot steeds ergens anders gaan liggen, drie maanden in Rotterdam of zo en daarna drie weken naar Aken of Keulen. Dan zeg ik angstig: maar als jij aan het werk bent, zit ik alleen op die boot! In Aken! Waar ik niemand ken!” Met een zucht: “Voorlopig is het gelukkig nog niet zover, wonen de kinderen nog lekker thuis en houden we wet z'n allen het fabriekje draaiende.”

“Ik had nooit verwacht dat ik zo blij zou worden van het gezinsleven”

Je klinkt als een tevreden moederkloek. “Ja, dat had ik niet verwacht van mezelf. Toen ik voor mijn boek ging opschrijven hoe ik ooit was, op kamers in Amsterdam in een raar huis met allemaal vreemden, dat ik niet werd aangenomen op de toneelschool, over die enorme zoektocht om te worden wie ik moest zijn – ik had toen nooit kunnen denken dat ik zo blij zou worden van het gezinsleven.”

Voor het eerst in het gesprek valt ze stil. Dan zegt ze: “Voor mijn boek interviewde ik schrijver Peter Buwalda. Toen hij hoorde dat ik pubers heb, zei hij: ‘Het leven gaat aan mij voorbij omdat ik geen groei om mij heen meemaak.’ Ik heb constant groei om me heen. Het is retezwaar soms, maar het is het leven zelf. En het is zo fijn om een goede band met je kinderen te hebben. Het fijnste wat er is. Al met al zit ik in een mooie fase van mijn leven. Ondanks die opvliegers.” □

MEER SANNE

Sanneke Marjolijn Wallis de Vries (1971) werd geboren in Amsterdam en groeide op in Alphen aan den Rijn. Na het gymnasium volgde ze verschillende studies die ze niet afmaakte, uiteindelijk studeerde ze af bij Theateropleiding *Selma Susanna*. Vanaf 1995 maakte ze deel uit van de *Comedytrain*, een gezelschap van stand-up comedians. In 1997 maakte ze haar eerste soloprogramma *Sop*. Daarna volgden *Zin*, *Stuk*, *Vier*, *Best*, *Kaka Pasa*, *Gut* en *Kom*. Ook was ze te zien in satirische tv-programma's, speelde ze in films en won ze in 2017 de finale van *Wie is de mol?* Sanne woont in Amsterdam, is getrouwd met cameraman Jackó van 't Hof en heeft twee dochters: Teuntje (17) en Cato (13). Op dit moment toert Sanne met *Kom* door het land. Haar boek *Jubel, hoe te rijpen en waartoe* ligt nu in de boekhandel. (Ambo/Anthos, € 21,99)

PRODUCTIE: LISELOTTE ADMIRAAL; STYLING: RAMONA DA CRUZ LOPES; ASS. STYLING: ALANA LIEVENS. HAAR EN MAKE-UP: HANAN CHAHID; M.M.V.: THE ENGLISH HATTER (HOED, WANDELSTOK), ZARA (PAK, BLOES), MIMI ET TOI (RING, ARMBAND, OORBELLEN), HANZADE COLLECTION (JURK), WILD MONARCHY (KROON), ZARA (KETTING), CONVERSE (GYMPEN), MET DANK AAN: HUIZE FRANKENDAEL

VOOR HET LAATST...
In het Libelle TV-programma *Wanneer heb je het laatst...* geeft Sanne woord op prangende vragen. elle.nl/voorhetlaatst